

Nr 443

Av fru Gärde Widemar m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till lag om samhällets vård av barn och ungdom (barnavårdslag) m. m.

Det i proposition nr 10 framlagda lagförslaget till ny barnavårdslag synes i huvudsak väl avvägt och synes fylla det reformbehov, som för närvarande föreligger på detta område. I ett par avseenden anse vi emellertid att förslaget bort utformas annorlunda.

1. Förebyggande åtgärder

Föredragande statsrådet behandlar i propositionen på s. 135 ff frågan om förutsättningarna för barnavårdsnämnds ingripande i särskilda fall. Förebyggande åtgärder äro att föredraga framför sådana som äro av tvångskaraktär. Det framhålles att de för att bliva så effektiva som möjligt böra vidtagas på ett tidigt stadium. Statsrådet har dock, närmast av lagtekniska skäl, icke funnit det möjligt att lösa denna fråga på annat sätt än att samma relativt stränga indikationer krävas för förebyggande åtgärder av lindrigare slag som för tvångsingripanden. Denna ståndpunkt ger det nya lagförslaget faktiskt mindre utrymme för de förebyggande åtgärderna än den praxis, som för närvarande tillämpas med stöd av gällande lag. Vi anse, att den nya lagen, såsom även barnavårdskommittén i princip föreslagit, bör i så stor utsträckning som möjligt understödja och befrämja ett tidigt ingripande med milda medel. Detta synes kunna ske, exempelvis genom att till 25 § tillägges ett stycke av följande innehåll: Om förutsättningar enligt punkterna a) eller b) icke föreligga men risk finnes att detta kan komma att bli fallet därest åtgärder icke vidtagas, har barnavårdsnämnden att vidtaga åtgärder enligt 26 § punkterna 1) — 3).

2. Förbud mot fosterbarns skiljande från fosterhemmet

Möjligheten att utfärda förbud mot fosterbarns skiljande från fosterhemmet föreligger enligt det nya lagförslaget. Vissa skäl tala också härför. Det måste emellertid framhållas, att en sådan åtgärd är av synnerligen ingripande karaktär i förhållande till de naturliga föräldrarna. På ansvarigt barnavårdshåll befaras, att svårigheter kunna uppstå att bereda barn till ensamstående mödrar vård i lämpliga fosterhem. Mödrarna torde bli mindre villiga att — trots bristande möjlighet att själva taga hand om barnen —

lämna ifrån sig dessa, om det icke kan garanteras, att de själva åter kunna få hand om sina barn, då deras förutsättningar härför förbättrats. Med hänsyn till den ingripande karaktären av beslut som dessa, bör förbud för föräldrar att återtaga sina barn från fosterhem föregås av en noggrann och kvalificerad prövning. Sådant beslut bör därför fattas i samma ordning som gäller för omhändertagande för samhällsvård. Därest vårdnadsinnehavarens medgivande icke erhålles, böra besluten sålunda för att få gällande kraft underställas länsstyrelsen för fastställelse.

Under återopande av det anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte vidtaga i motionen föreslagna ändringar i det i Kungl. Maj:ts proposition nr 10 framlagda förslaget till ny barnavårds lag, samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta för ändringarna erforderlig lagtext.

Stockholm den 27 januari 1960

Ingrid Gärde Widemar

Per-Olof Hanson

Ruth Hamrin-Thorell

Nr 444

Av herr Larsson, Lars, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till lag om samhällets vård av barn och ungdom (barnavårds lag) m. m.

(Lika lydande med motion nr 567 i Andra kammaren)

Stockholm den 27 januari 1960

Lars Larsson

Tage Johansson

Bengt Gustavsson

Eric Holmqvist

Sture Palm